

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Toiminimestä osakeyhtiöksi

Sandberg, Kim

2012 Laurea Leppävaara

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Leppävaara

Toiminimestä osakeyhtiöksi

Sandberg, Kim
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Tammikuu, 2012

Sandberg, Kim

Toiminimestä osakeyhtiöksi

Vuosi 2012 Sivumäärä 45

Tutkin opinnäytetyössäni helsinkiläiselle taksiryttäjälle, olisiko hänen yrityksellään mahdollisesti kannattavampaa toimia osakeyhtiönä kuin toiminimellä, eli yksityisenä elinkeinoharjoittajana. Tutkin asiaa verotuksen, vastuun sekä mahdollisen eläkeratkaisun näkökulmasta.

Tutkimuksen teoreettisena aineistona oli eri yritysmuotojen lait ja verotustavat, henkilöverotus. Tutkimuksessa käytetyt teoriat hain kirjallisuudesta sekä internetistä.

Tutkimusosuudessa selvitin yrityksen mahdollisuutta hyötyä yritysmuodon vaihdoksesta. Tutkimusta varten tein haastatteluja, joiden pohjalta loin ennustelaskelmat yrityksen tulevaisuuden tuloksille. Lisäksi tutkimusvaiheessa pohdin eduskuntavaalien mahdollista vaikutusta veromalleihin tulevaisuudessa.

Tutkimuksen tulokset kertovat, että yrittäjän olisi kannattavaa vaihtaa yritysmuotoa, koska silloin hänen tulonsa työuran aikana olisivat suuremmat. Syynä tähän on osinkojen eri verotustavoissa eri yritysmuodoissa. Eduskuntavaalien tulos ja veromallin uudistamisen paine kuitenkin merkitsevät sitä, että verotus tulee muuttumaan, varsinkin listaamattomien osakeyhtiön osinkojen osalta. Yritysmuodon vaihtaminen ei välttämättä ole kannattava vaihtoehto.

Asiasanat taksi, toiminimi, osakeyhtiö, verotus, osinko.

Sandberg, Kim

From sole trader to limited company

Year	2012	Pages	45
------	------	-------	----

I studied in my thesis to Helsinki resident's taxi entrepreneur if his firm may be profitable to operate as a limited company as the sole trader, ergo unincorporated enterprises. I investigate the matter point of view taxation, liability, and possible solution to the pension.

The theoretical data based on various forms of corporate laws and corporate tax ways, personal tax, the corporate form for the exchange and solidarity. The study used theories of literature and the viewfinder on the Internet.

The research part of the study, I look the possibility to benefit from the change in corporate form. For this study, I did interviews and was a basis for forecasting future performance of the company's calculations. In addition, the research phase of parliamentary elections, I wonder the possible impact of tax models in the future.

Survey results show that the entrepreneur would be profitable to change the corporate structure, because then his / her income during their careers would be larger. This is due to taxation of dividends on how non-listed limited company. The result of parliamentary elections and the pressure to reform the tax model, however, make it that if the tax is going to change, especially for unlisted public limited company dividends, the corporate form change is not necessarily a viable option.

Key words taxi, sole trader, limited Company, taxation, dividend

Sisällys

1	Johdanto.....	7
	1.1 Tutkimusongelma ja aiheen rajaus	7
	1.2 Teoreettinen viitekehys.....	7
	1.3 Tutkimuksen luotettavuus	8
2	Taksiala	8
3	Toiminimi.....	8
4	Osakeyhtiö.....	9
	4.1 Osakeyhtiön toiminnan tarkoitus.....	9
	4.2 Osakkeenomistajan vastuu	9
	4.3 Osakeyhtiön purkaminen.....	10
	4.4 Osakeyhtiön perustaminen	10
	4.4.1 Perustamissopimus	10
	4.4.2 Osakkeiden merkitseminen	11
	4.4.3 Osakkeiden maksaminen	11
	4.4.4 Ilmoitus kaupparekisteriin	11
	4.4.5 Yhtiöjärjestys	11
5	Yksityisen henkilön verotus	12
	5.1 Ansiotuloverotus.....	12
	5.2 Pääomatuloverotus	13
6	Nettovarallisuus	13
7	Yritysmuotojen verotus	13
	7.1 Verotus toiminimessä.....	14
	7.2 Verotus osakeyhtiössä	15
	7.2.1 Osakeyhtiön osakkaan verotus	16
	7.2.2 Listaamaton osakeyhtiö osingonsaajana	17
8	Sijoittaminen	18
	8.1 Talletus	18
	8.2 Obligaatiot	18
	8.3 Rahastot	19
	8.4 Osakkeet	19
	8.5 Optiot	20
9	Hetemäen työryhmä.....	20
10	Eduskuntavaalit 2011	21
11	Hallitusohjelma.....	22
12	Tutkimus.....	22
	12.1 Omistajan haastattelu.....	22
	12.2 Kari Westerlund	23

13	Case: Taksi	24
	13.1 Yrittäjän verotus toiminimessä	24
	13.1.1Pääomatuloverotus.....	25
	13.1.2Ansiotuloverotus.....	26
	13.2 Osakkaan verotus osakeyhtiössä.....	28
	13.2.1Ansiotulot.....	28
	13.2.2Osingot	29
	13.2.2.1 Sijoittaminen.....	29
	13.2.2.2 Rahat ja pankkisaamiset	32
	13.2.2.3 Osinkojen jako.....	32
	13.2.2.4 Eläkeratkaisu.....	33
	13.2.3Yhteenvettoa.....	33
	13.3 Hetemäen veroehdotus	34
	13.3.1Toiminimi	34
	13.3.2Osakeyhtiö.....	35
	13.4 Pohdintaa.....	37
14	Tuloksia.....	38
	14.1 Yrittäjän jälkisanat	40
	14.2 Tulevia tutkimuskohteita	40
	Lähteet	42
	Kuvio	44
	Taulukot	45

1 Johdanto

Monet yksityiset elinkeinoharjoittajat ovat pohtineet yrityksensä yhtiömuodon vaihtamista johonkin muuhun yritysmuotoon. Suurin yksittäinen syy tähän on varmasti Suomen verotusjärjestelmä, joka uudistui vuonna 2005 osakeyhtiöiden osalta. Se houkuttelee varsinkin isompia yrityksiä yritysmuotovaihdoksiin edullisen osinkoverotuksen vuoksi.

Tämän oppinäytetyön tarkoituksena on selvittää toiminimi Harry Sandbergille, olisiko sen järkevää vaihtaa nykyinen yritysmuotonsa osakeyhtiöön. Yritysmuodon vaihtamista juuri osakeyhtiöön tukee se, että kohdeyrityksen omistaa kokonaisuudessaan yksi henkilö. Muihin yritysmuotoihin tarvittaisiin vähintään kaksi omistajaa, jotta niitä pystyttäisiin perustamaan. Toiminimi Harry Sandberg on Helsingissä toimiva taksiryitys, jonka omistajana ja toimitusjohtajana toimii Harry Sandberg. Yhtiöllä on olemassa luvat yhteen taksiautoon nimenomaan Helsingissä ja sillä on omistajan lisäksi kolme työntekijää.

Tässä opinnäytetyössä toiminimellä tarkoitetaan yksityistä elinkeinoharjoittajaa.

1.1 Tutkimusongelma ja aiheen rajaus

Tutkimusongelma tässä opinnäytetyössä on, kannattaako toiminimi vaihtaa osakeyhtiöksi. Kannattavuudella tarkoitetaan tässä yritysmuutoksella mahdollisesti saatavaa verohyötyä ja yrittäjän vastuuta yrityksen asioista.

Hyötyä tarkastellaan pitkän ajanjakson tavoitteena. Mukana ovat myös mahdolliset vaikutukset yrittäjän eläkkeeseen.

En aio ottaa laskelmissa huomioon inflaatiota, koska sen merkitys tuloksen kannalta toimeentuloon voidaan arvioida vähäiseksi.

1.2 Teoreettinen viitekehys

Tutkimuksessa käytän teoriaa yksityisestä elinkeinoharjoittajasta ja osakeyhtiöstä, jota löytyy kirjallisuudesta ja internetistä. Edellä mainituista aiheista etsin teoriaa mm. verotuksesta, yritystenvastuista, perustamisesta ja yritystoiminnan lopettamisesta. Käytän myös verotusteoriassa Vero.fi-sivustoa, jotta kaikki verotustavat ja luvut tulevat viimeisimpien tietojen mukaisesti. Käytän myös teoriaa sijoittamisesta, koska sillä on suuri merkitys nettovarallisuuden kasvattamisessa, mikä taas on vaikuttava asia verotuksen näkökulmasta.

Lisäksi käytän työssäni haastatteluja, joita teen yrityksen omistajalle ja muille taksiryrittäjille. Käytän myös yrityksen viimeisen kahden vuoden tilinpäätöstietoja.

1.3 Tutkimuksen luotettavuus

Tämän opinnäytetyön tutkimus perustuu tässä opinnäytetyössä käytettävään teoriaan ja haastatteluihin. Tämän lisäksi saan yritykseltä sen viime vuosien tilinpäätöksen, joita käytän lopullisen analyysin tekemisessä ja tutkimusongelman ratkaisemisessa.

Tutkimuksen luotettavuutta voidaan pitää hyvänä, koska haastateltavilla henkilöillä on vuosikymmenien kokemus alasta ja yksi haastateltavista on toiminut Taksiliiton hallituksen jäsenenä. Kaikki laskelmat tutkimuksessa pohjautuvat haastatteluissa saamiini tietoihin.

2 Taksiala

Suomessa taksijärjestelmä perustuu kiintiöihin, jotka ELY-keskus myöntää. (Taksiliitto.fi.) Kiintiöt perustuvat olemassa olevaan kysyntään, ja kiintiötä tarkastetaan vuosittain ja sitä pyritään muuttamaan kysynnän mukaan (Westerlund, 2011). Taksiliikenneluvan saadakseen henkilön täytyy käydä ensiksi taksiliikenteen yrittäjäkoulutus hyväksytyin arvosanoin (Westerlund, 2011).

Taksitoiminnan kuluttajahinnat pohjautuvat taksien toimintakulujen mukaan. Myös hintoja säädellään vuosittain kulujen mukaan. Hintojen nostosta vastaa Suomen valtioneuvos, joka päättää hintojen muutoksista tilastokeskuksen sekä taksiliiton tietojen perusteella (Taksiliitto.fi).

Suomessa toimii noin 9 500 taksiliikenneluvan haltijaa ja näillä on käytössään noin 10 000 autoa. Suurin osa taksiryrittäjistä on siis yhden auton yrityksiä. Hieman yli puolet taksiryrittäjistä toimii kaupungeissa, loput toimivat maaseudulla (Taksiliitto.fi).

Helsingissä taksiryrittäjiä on noin 1250, joka on yli kymmenen prosenttia koko Suomen taksiryrittäjistä. Näillä taksiryrittäjillä on käytössään tällä hetkellä noin 1400 autoa (Taksihelsinki.fi).

3 Toiminimi

Yksityinen elinkeinonharjoittaja tarkoittaa elinkeinotoimintaa harjoittavaa yksityishenkilöä. Elinkeinoon harjoittamista säätelevät eri lait, mm. laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta. Lisäksi sitä säätelevät esimerkiksi toiminimilaki (Finlex.fi) sekä kaupparekisterilaki (Finlex.fi).

Osa elinkeinoista on lisäksi tarvitsevat luvan, joita eri laitokset myöntävät yrittäjille. Useimmat elinkeinot ovat ilmoituksenvaraisia, ja niistä yksityisen elinkeinonharjoittajan on tehtävä niin sanottu perusilmoitus Patentti- ja rekisterihallituksen kaupparekisteriin. Yksityinen elinkeinonharjoittaja ei ole yhtiö, vaan henkilö toimii omissa nimissään ja vastaa taloudellisesti toiminimen veloista (PHR.fi). Yrittäjä voi saada toiminimellä toimiessaan ansiotulon lisäksi myös pääomatuloa, yhtiön taseesta riippuen (Villa, Ossa & Saarnilehto 2007, 225).

Toiminimen käytettävissä oleva omaisuus on yrittäjän välittömässä omistuksessa. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikki sitoumukset sitovat häntä itseään. Vastuu koskee myös elinkeinotoimissa mahdollisesti aiheutettujen vahinkojen korvaamista (Villa, Ossa & Saarnilehto 2007, 21).

4 Osakeyhtiö

Osakeyhtiölain (OYL) mukaan Suomessa on kaksi osakeyhtiömuotoa. Ne ovat yksityinen osakeyhtiö ja julkinen osakeyhtiö. Molemmat yhtiömuodot ovat osakkeenomistajistaan erillisiä oikeustoimijoita yrityksen rekisteröimispäivästä lähtien. Tärkein ero yksityisen ja julkisen osakeyhtiön välillä on, vähimmäispääoman lisäksi, että yrityksen osakeyhtiön arvopapereita ei saa ottaa arvopaperimarkkinalain 1:3:ssa (Finlex.fi) tarkoitetun julkisen kaupankäynnin kohteeksi. (Villa 2006, 194.) Yksityisen osakeyhtiön vähimmäisosakepääoma on 2 500 euroa ja julkisen osakeyhtiön 80 000 euroa.

4.1 Osakeyhtiön toiminnan tarkoitus

Osakeyhtiön toiminnan tarkoitus on voiton tuottaminen sen osakkeenomistajilleen, jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Voiton tuottaminen osakkeenomistajille ei kuitenkaan tarkoita velvollisuutta tuottaa mahdollisimman suurta määrää voitonjakokelpoisia varoja lyhyellä aikavälillä, vaan yrityksen voiton tuottamista tarkastellaan pidemmällä aikavälillä. (Villa 2006, 199.)

4.2 Osakkeenomistajan vastuu

Eräs osakeyhtiön keskeisimpiä tunnusmerkkejä on osakkaiden rajoitettu vastuu yhtiön velvoitteista, tästä on säädetty OYL 1:2:ssa (Finlex.fi). Tämä merkitsee sitä, ettei yhtiön velkoja, muu sopimusosapuoli tai kukaan muukaan voi vaatia yhtiön osakkaalta yhtiön velvoitteen tai sitoumuksen täyttämistä. Puhuttaessa rajoitetusta vastuusta tarkoitetaan yleensä juuri osakkeenomistajien rajoitettua vastuuta yhtiön sitoumuksista osakeyhtiön perustunnusmerkkinä. (Villa 2006, 194.)

4.3 Osakeyhtiön purkaminen

Osakeyhtiön purkaminen merkitsee yhtiön varojen siirtämistä velkojen poismaksun jälkeen osakkeenomistajille. Tällöin yhtiön purkamisella tarkoitetaan vapaaehtoista toiminnan lopettamista sen jälkeen, kun yhtiö on myynyt liiketoiminnan ja / tai omaisuuserät pois ja varat jaetaan osakkaille. (Raunio Romppanen Ukkola & Kotiranta 2010, 122.)

Omistajille jako-osuuden saanti purkautuvasta yhtiöstä on vaihtoon rinnastettava saanto, johon sovelletaan luovutusvoiton verosäännöksiä. Henkilöyhtiön tai osakeyhtiön purkautumisen yhteydessä siirtyvistä kiinteistöistä, rakennuksista ja arvopapereista on maksettava lisäksi varainsiirtovero. (Tomperi 2009, 136.)

4.4 Osakeyhtiön perustaminen

Osakeyhtiön perustaminen käsittää pääpiirteittäin neljä vaihetta. Ne ovat perustamissopimuksen laatiminen, osakkeiden merkitseminen, osakkeiden maksaminen sekä yhtiön rekisteröiminen kaupparekisteriin. Osakeyhtiö syntyy, kun yhtiö on rekisteröity. (Villa 2006, 207.)

Osakeyhtiön voi perustaa yksikin henkilö, luonnollinen tai oikeushenkilö. OYL:ssa ei nimetä erillisesti perustajia, vaan osakkeenmerkitsijät merkitsevät perustamissopimuksessa kaikki yhtiön osakkeet. Osakkeenomistaja tai -omistajat laativat kirjallisen perustamissopimuksen, jonka jokainen heistä allekirjoittaa. (Immonen & Nuolimaa 2007, 37.)

4.4.1 Perustamissopimus

OYL 2:1.1:n mukaan osakeyhtiön perustamiseksi on laadittava kirjallinen perustamissopimus. Vaatimus kaikkien osakkeenomistajien allekirjoituksesta edellyttää, että osapuolet ovat yksimielisiä osakeyhtiön perustamisesta ja perustamisen ehdoista. Osakeyhtiötä ei voida perustaa suullisella tai hiljaisella sopimuksella, vaan perustamissopimus on laadittava aina kirjallisesti. (Villa 2006, 208.)

OYL 2:2,1:n mukaan perustamissopimuksessa on aina mainittava 1) sopimuksen päivämäärä, 2) kaikki osakkeenomistajat ja kunkin merkitsemät osakkeet, 3) osakkeesta yhtiölle maksettava määrä, 4) osakkeen maksuaika, 5) yhtiön hallituksen jäsenet sekä 6) yhtiön tilintarkastaja. (Villa 2006, 208.)

4.4.2 Osakkeiden merkitseminen

Osakkeiden merkintä tapahtuu perustamissopimuksen allekirjoituksella. Perustamissopimuksessa on mainittava, kuinka monta osaketta kukin osakkeenomistaja merkitsee, mikä on osakkeesta yhtiölle maksettava määrä ja mikä on merkintämaksuaika. (Villa 2006, 208.)

Yksikin luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi perustaa yhtiön ja merkitä yksin osakkeet. Osakeyhtiö voi siten syntyä yhdenmiehenyhtiöksi, toisin kuin avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö, joissa osakkaita tulee alussa olla vähintään kaksi. (Immonen & Nuolimaa 2007, 38.)

4.4.3 Osakkeiden maksaminen

Osakkeesta suoritettava vastike on lähtökohtaisesti rahaa. Jokaisella osakeyhtiöllä tulee olla osakepääoma. Rahassa suoritettava merkintähinta on maksettava yhtiön Suomessa olevalle pankkitilille. Se avataan siis jo ennen kuin osakeyhtiö sittemmin tapahtuvalla kaupparekisteriin merkitsemisellä syntyy. (Immonen & Nuolimaa 2007, 38.)

Merkintähinta voidaan perustamissopimuksessa sopia maksettavaksi muullakin omaisuudella kuin rahalla. Tällöin puhutaan apporttiomaisuudesta. Sillä omaisuudella tulee olla yhtiölle vähintään maksua vastaava taloudellinen arvo sillä hetkellä, kun omaisuus luovutetaan yhtiölle. Sitoumus työn tai palvelun suorittamiseen ei kelpaa apporttiomaisuudeksi. (Immonen & Nuolimaa 2007, 38.)

4.4.4 Ilmoitus kaupparekisteriin

Osakeyhtiö tulee ilmoittaa kaupparekisteriin erityisillä perusilmoituslomakkeilla kolmen kuukauden kuluessa perustamissopimuksen allekirjoittamisesta. Jos tämä määräaika ylitetään, perustaminen raukeaa. Tällöin, samoin kuin rekisteriviranomaisen evätessä rekisteröinnin jonkin lain edellyttämän ehdon jäädessä täyttymättä, hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat yhteisvastuullisesti osakkeiden yhtiölle maksetun määrän ja siitä saadun tuoton palauttamisesta. (Immonen & Nuolimaa 2007, 39.)

4.4.5 Yhtiöjärjestys

OYL:n mukaan yhtiöjärjestyksessä on pakko määrätä vain kolme asiaa: (1) yhtiön toiminimi, (2) kotipaikkana oleva Suomen kunta ja (3) toimiala. Yhtiöjärjestys voi siten olla todella suppea. Tämän lisäksi yhtiöjärjestyksessä voidaan kuitenkin määrätä monesta muusta asiasta. Yhtiöjärjestyksen määräykset voidaan jakaa pakollisiin ja vapaaehtoiisiin määräyksiin. (Immonen & Nuolimaa 2007, 44.)

Yhtiöjärjestystä voidaan muuttaa yhtiön toiminnan aikana pääsääntöisesti kahden kolmasosan määräenemmistöllä laskettuna yhtiökokouksessa annetuista äänistä ja siellä edustetuista osakkeista. Yhtiöjärjestyksen laatimiseen kannattaa kiinnittää riittävästi huomiota yhtiön perustamisvaiheessa. Myöhemmin voi olla hankalaa saavuttaa riittävää enemmistöä muutospäätöksen tueksi. (Immonen & Nuolimaa 2007, 50.)

5 Yksityisen henkilön verotus

Luonnollisen henkilön ja kuolinpesän tulot jaetaan kahteen tulolajiin: pääomatuloihin ja ansiotuloihin. Verovelvollisille lasketaan erikseen verotettava pääomatulo ja verotettava ansiotulo. Verotettava tulo saadaan, kun veronalaisista tuloista tehdään tietyt laissa säädetyt vähennykset. Osa tuloista voi olla verovapaita. (Tomperi 2009, 44.)

5.1 Ansiotuloverotus

Ansiotulona verotetaan kaikkia niitä tuloja, joita ei ole laissa määritelty pääoma tuloiksi tai verovapaiksi tuloiksi. Ansiotuloista maksetaan veroa valtiolle, kunnalle ja seurakunnalle. Ansiotulot vaikuttavat myös sairausvakuutuksen maksuihin. (Tomperi 2009,26.)

Ansiotuloja ovat mm.

- palkkatulo
- eläketulo
- jaettavan yritystulon ansiotulo-osuus
- yhtymän osakkaan tulo-osuuden ansiotulo-osuus
- osakeyhtiöistä saadun osingon ansiotulo-osuuden veronalainen osa
- metsätalouden puhdas tulo. (Tomperi 2009,26.)

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
15 200 - 22 600	8	6,5
22 600 - 36 800	489	17,5
36 800 - 66 400	2 974	21,5
66 400 -	9 338	30

Taulukko 1: Ansiotulon verotettava määrä valtiolle vuonna 2010 (Verohallinto)

5.2 Pääomatuloverotus

Pääomatulona on omaisuuden tuotto, omaisuuden luovutuksesta saatu voitto ja muu tulo, jota varallisuuden katsotaan kerryttäneen. Verotettavasta pääomatulosta maksetaan valtiolle 28 %:n vero. (Tomperi 2009, 22.)

Veronalaista pääomatulona on mm.

- korkotulo
- vuokraustulo
- voitto-osuus (esim. sijoitusrahastoista saatu)
- henkivakuutuksen tuotto
- metsätalouden pääomatulo
- luovutusvoitto
- jaettava yritystulon pääomatulo-osuus
- yhtymä osakkaan tulo-osuuden pääomatulo-osuus
- osa osakeyhtiöistä saaduista osingoista. (Tomperi 2009, 22.)

6 Nettovarallisuus

Arvostamislaissa lähtökohtana on, että varojen ja velkojen erotus muodostaa yhtiön nettovarallisuuden. (Rauni, Romppainen, Ukkola & Kotiranta 2010, 33.)

Osakeyhtiön nettovarallisuutta laskettaessa yhtiön kaikki varat ja velat otetaan huomioon. Varojen tai velkojen tulolähteellä ei ole merkitystä. Osakeyhtiön varat ja velat voivat kuulua elinkeinotoiminnan, maatalouden tai muun toiminnan tulolähteeseen. Osakeyhtiössä nettovarallisuuden pohjana on osingon verovuotta edeltävän vuoden tase. Näin ollen pääomatulo-osuuden laskemisen pohjana saattaa olla eri tase kuin mistä osinkoa jaetaan. (Rauni, Romppainen, Ukkola & Kotiranta 2010, 33.)

7 Yritysmuotojen verotus

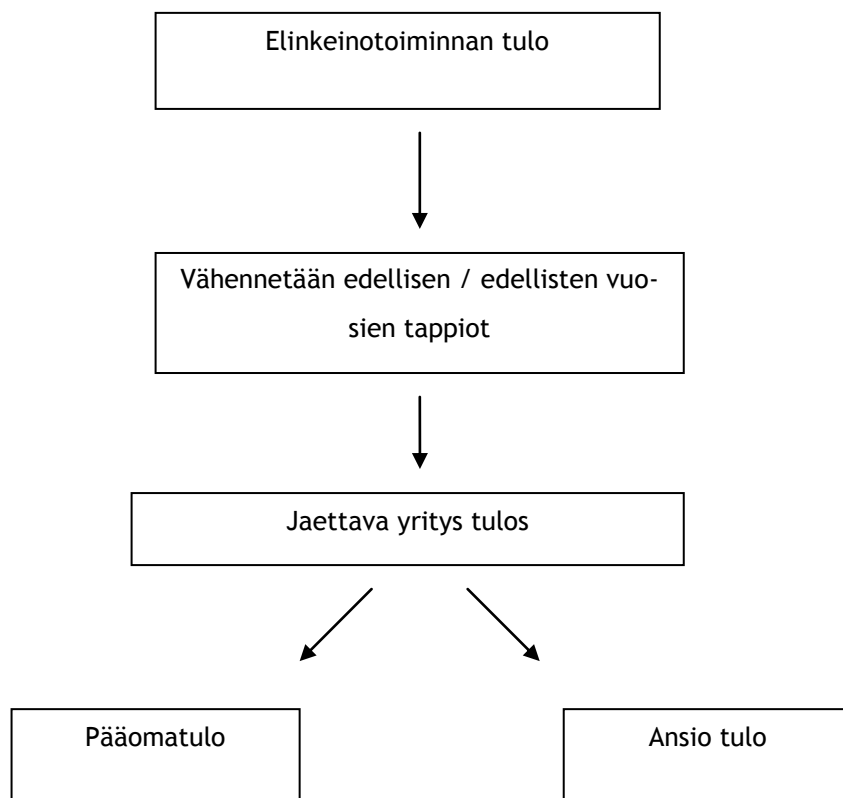
Eri yritysmuotoja verotetaan eri lailla. Toiminimessä itse yritys ei ole verovelvollinen vaan yrittäjä maksaa veroa yrityksen tuloksesta. Yrittäjä maksaa tuloistaan ansiotuloa sekä pääomatuloa, joka määräytyy pääomatulon laskentaperusteen mukaan.

Osakeyhtiössä itse yritys on verovelvollinen ja se maksaa tehdystä tuloksestaan veroa 26 prosenttia. Yrityksen omistajat ja työntekijät maksavat veroja sitten saadusta palkastaan sekä osingoistaan.

7.1 Verotus toiminimessä

Elinkeinotoimintaa ei veroteta erikseen, vaan sen tulos (veronalainen tulos vähennettynä vähennyskelpoisilla menoilla) jaetaan elinkeinonharjoittajan henkilökohtaiseksi pääoma- ja ansiotuloksi elinkeinotoimintaan kuuluvan nettovarallisuuden perusteella. (Verohallituksen julkaisu, 28.12.2009.)

Yksityisen elinkeinonharjoittajan pääomatulo lasketaan siten että yrityksen nettovarallisuudelle lasketaan 20 % vuotuinen tuotto. Verovelvollinen voi hakea muutosta tähän, mikäli 20 % vuosi tuotto on epäedullinen, tällöin tuotoiksi lasketaan 10 % vuotuinen tuotto. Pääomatuloosuuden laskentaperusteena käytetään verovuotta edeltäneen verovuoden päättyessä olutta nettovarallisuutta. (Tomperi 2009, 44.)

Kuvio 1: Tulon jakautuminen yksityisenä elinkeinonharjoittajana (Aalto 2006,10)

Esimerkki

Jaettava yritystulo on 30 000 euroa.

Elinkeinotoiminnan nettovarallisuus edellisen tilikauden päättyessä on 20 000

Pääomatuloa on $20\% / 20\ 000 = 4\ 000$ euroa.

Ansiotuloa on $30\ 000 - 4\ 000 = 26\ 000$ euroa.

Elinkeinotoiminnan nettovarallisuus lasketaan siten, että yrityksen varoista vähennetään velat. Huomioon otetaan vain elinkeinotoimintaan kuuluvat varat ja velat. Yksityistalouden varoja ja velkoja ei lueta mukaan. Yksityisen elinkeinonharjoittajan verottomia tilejä eikä lähdeverollisia tilejä myöskään lueta nettovarallisuuteen. Kun pääoma- ja ansiotulon osuutta lasketaan, nettovarallisuuteen lisätään 30 % niistä palkoista, jotka yritys on maksanut 12 edeltävän kuukauden aikana. (Verohallituksen julkaisu, 28.12.2009.)

Esimerkki

Elinkeinotoiminnan varat ovat 50 000 euroa

Elinkeinotoiminnan velat ovat 30 000 euroa

Nettovarallisuus on täten 20 000 euroa (50 000 - 30 000)

Lisäksi yritys on maksanut palkkoja tilikauden päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana yhteensä 50 000 euroa. Tästä 30 % on 15 000 (50 000 x 0,3)

Tällöin pääomatulo-osuuden laskentaperuste on seuraava

Nettovarallisuus	20 000 euroa
+ 30 % maksetuista palkoista	<u>15 000 euroa</u>
Yhteensä	35 000 euroa

7.2 Verotus osakeyhtiössä

Osakeyhtiöt ja muut yhteisöt ovat itsenäisiä verovelvollisia. Niille vahvistetaan verotettava tulo. Yhteisön tulovero on 26 % verotettavasta tulosta. Verotettava tulo jaetaan valtion, kunnan ja seurakuntien kesken verontilityslain mukaisesti. (Tomperi 2009, 44.)

Esimerkki

Yrityksen tulos ennen veroja on 10 000 euroa.

$$10\,000 * 26\% = 2\,600$$

Täten yritys joutuu maksamaan veroa 2 600 euroa ja 7 400 euroa siirtyy yrityksen omaan pääomaan.

7.2.1 Osakeyhtiön osakkaan verotus

Osakeyhtiölaissa on tarkoin säännelty yhtiön varojen jakamisesta osakkeenomistajille. Varojen jakamisen sääntelyllä pyritään ennen kaikkea suojaamaan velkojien etuja, mutta myös varmistaa osakkaiden yhdenvertainen kohtelu. OYL 12:1:n mukaan osakeyhtiö voi jakaa varojaan vain seuraavilla tavoilla:

- voitonjako
- varojen jako osakepääoman, ylikurssin tai vararahaston alentamisen yhteydessä
- omien tai emoyhtiön osakkeiden hankkiminen ja pantiksi ottaminen
- varojen jako yhtiön purkautuessa, sulautuessa tai jakautuessa. (Juusela 2004, 38.)

Luonnollisen henkilön listaamattomasta yhtiöstä saama osinko on verovapaata tuloa, jos se ei ylitä osakkeiden matemaattiselle arvolle laskettua 9 prosentin vuotuisia tuottoa. Verovapaina osakas voi saada osinkoja kuitenkin enintään 90 000 euroa vuodessa. Jos verovelvollisen saamien osinkojen yhteismäärä kaikkiaan ylittää 90 000 euroa, tämän määrän osasta 70 prosenttia on veronalaista pääomatuloa ja loput 30 % verovapaata tuloa. (Tomperi 2009, 44.)

Jos osingon määrä ylittää osakkeen matemaattiselle arvolle lasketun 9 % vuotuisen tuoton, on ylittävältä osalta osingosta 70 prosenttia ansiotuloa ja 30 % verovapaata tuloa. (Tomperi 2009, 46.)

Esimerkki

Kun saatava osinko on alle 90 000 euroa.

Henkilö a omistaa osakeyhtiö b:n kaikki osakkeet.

Osakkeiden matemaattinen arvo on 2 000 000 euroa.

Osinkoa henkilö a saa yritykseltä yhteensä 50 000 euroa

Osinko on alle 9 % osakkeiden matemaattisesta arvosta

$2\,000\,000 \times 0,09 = 180\,000$ euroa, ja samalla osinko on yhteensä alle 90 000 euroa. Tällöin osinko on kokonaisuudessaan verovapaata.

Esimerkki

Kun saatava osinko on yli 90 000 euroa.

Henkilö a omistaa osakeyhtiö b:n kaikki osakkeet.

Osakkeiden matemaattinen arvo on 2 000 000 euroa.

Osinkoa henkilö a saa yritykseltä yhteensä 100 000 euroa

Tällöin osinko on alle 9 % osakkeiden matemaattisen arvon, mutta osingon määrä ylittää 90 000 euron rajan. Tällöin osinko on verovapaata 90 000 euroon asti ja sen ylimenevästä osasta (10 000 euroa) pääomatuloa on 70 prosenttia eli 7 000 euroa ja verovapaata tuloa on 30 prosenttia eli 3 000 euroa.

Esimerkki

Kun saatava osinko on yli 9 % osakkeiden matemaattisesta arvosta.

Henkilö a omistaa osakeyhtiö b:n kaikki osakkeet.

Osakkeiden matemaattinen arvo on 100 000 euroa.

Osinkoa henkilö a saa yritykseltä yhteensä 10 000 euroa

Osingosta verovapaata tuloa on 9 % osakkeiden matemaattisesta arvosta

$100\,000 \times 0,09 = 9\,000$ euroa. 9 %:n ylittävästä osasta eli (10 000 - 1 000) 1 000 eurosta 70 prosenttia on ansiotuloa ja 30 prosenttia on verovapaata tuloa.

7.2.2 Listaamaton osakeyhtiö osingonsaajana

Osakeyhtiön saamaa tuloa ei jaeta ansiotuloon ja pääomatuloon. Listaamattoman yhtiön toisesta listaamattomasta yhtiöstä saama osinko on saajalleen verovapaata. Listaamattoman yhtiön pörssiyrityksistä saamista osingoista on 75 % veronalaista ja 25 % verovapaata tuloa. Osinko on kuitenkin kokonaan verovapaata, jos osingonsaaja omistaa vähintään 10 % osinkoa jakavan osakeyhtiön osakkeista. (Tomperi 2009, 49.)

8 Sijoittaminen

Yrityksen rahojen sijoittaminen on tässä työssä tärkeää, koska nettovarallisuuden arvon noustessa yritys saa maksaa enemmän verovapaita osinkoja omistajalleen. Viisaasti sijoittamalla yritys saa kasvatettuaan nettovarallisuutta muutenkin kuin vain voittojen keräämisellä ja pysyy vauhdittamaan sen kasvua jopa huomattavan paljon.

Erilaisia sijoituskohteita löytyy markkinoilta todella paljon. Täten onkin tärkeää, ettei sijoita varojaan johonkin kohteeseen tai tuotteeseen, joita ei itse tunne.

Modernissa portfolioteoriassa ollaan sitä mieltä, että hyvä sijoitussalkku muodostuu eri sijoitusvaihtoehdoista (Seligson.fi). Tämä johtuu siitä, että sijoitussalkkua viisaasti hajottamalla sijoittaja saa pienennettyä volatilitteettia eli riskiä. Hajauttaminen ei kuitenkaan pienennä merkittävästi sijoittajan asettamia tuotto vaatimuksia. Esimerkiksi salkun arvosta 15 % on korkotuotteissa, 30 % rahastoissa, 50 % osakkeissa ja loput ovat sitten raaka-aineissa, johdannaisissa, kiinteistöissä yms. Lisäksi esimerkiksi osakkeissa olisi suotavaa että osakkeita olisi monesta eri yrityksestä jotka toimivat eri toimialoilla.

8.1 Talletus

Talletus on lyhytaikainen sijoitus, jonka kesto vaihtelee päivistä kahteen vuoteen. Talletus on pankille myönnetty lyhytaikainen laina. (Anderson 2000, 189)

Talletuksen tuotto riippuu kyseisen pankin luottoluokituksesta. Mitä heikommin luokiteltu pankki on, sitä suurempi on myös tuotto ja riski. Talletuksella on myös Suomessa 50 000 euron valtion takaus, siltä varalta että pankin maksukyky heikkenee. Talletuksella on yleisesti melko heikko tuotto mutta se on myös riskitön vaihtoehto. (Anderson 200, 189)

8.2 Obligaatiot

Obligaatiot eli joukkovelkalainakirjat on laina jonka sijoittaja antaa valtiolle tai yritykselle ostaessaan liikkeellelaskijan joukkovelkakirjan. (Anderson 200, 191)

Joukkovelkakirjan liikkeellelaskija maksaa sijoittajalle vuotuista korkoa lainalle ja maksaa velkakirjan nimellisarvon lainaajalle takaisin laina ajan umpeutuessa. Tavallisesti joukkovelkakirjojen nimellisarvot ovat 1000, 10 000, 100 000 tai 1 000 000 euroa. Velkakirjan tuotto riippuu velkakirjan laskijan luottoluokituksesta, ja tavallisesti valtioiden velkakirjoissa on pienempi tuotto kuin yritysten vastaavissa. (Anderson 2000, 191)

Esimerkiksi jos sijoittaja ostaa x yrityksen 1 000 euron joukkovelkalainakirjan jonka takaisinmaksu aika on 5 vuotta ja sen korko on 5 %. Tällöin sijoittaja saa joka vuosi 50 euroa korkoa sijoitukselleen ja viidentenä vuotena hän saa lainan nimellissumman eli 1 000 euroa takaisin yritykseltä.

Tämä sijoitus vaihtoehto omaa suuremman tuotto-odotuksen kuin talletus, mutta lainan ottajan maksukyvyyn heikentyminen voi johtaa velkojen maksamattomuuteen.

8.3 Rahastot

Sijoittajien ei tarvitse hankkia yritysten osakkeita pörssistä vaan he voivat ostaa niitä myös epäsuorasti sijoitusrahastojen kautta. Tämä tarkoittaa sitä että sijoittaja sijoittaa x määrän rahaa johonkin rahastoon ja rahastonhoitajat sijoittavat niitä eteenpäin hoitokorvausta vastaan. (Anderson 2000, 214)

Rahastot ovat hyvä vaihtoehto niille sijoittajille, jotka eivät ole hirveästi perehtyneet sijoittamisen maailmaan. Rahasto on hyvä sijoituskohte myös silloin kun haluaa sijoittaa rahaa johonkin alueeseen josta itsellä ei ole paljoa tietoa. Rahastoiden tuotto-odotukset ovat korkeammat kuin edellä mainittujen korkotuotteiden.

8.4 Osakkeet

Sijoittaja voi ostaa listautuneiden yritysten osakkeista pörssistä, myös listautumattomien yritysten osakkeita on mahdollista ostaa. Ostaessaan yrityksen osakkeita sijoittajasta tulee tällöin yksi yhtiön omistajista. (Anderson 2000, 199)

Suoraan hankittuiden osakkeiden tuotot tulevat yritysten mahdollisista antamista osingoista ja osakkeen kurssinoususta. Tällöin sijoittaja saa suuremman tuotto-odotuksen sijoitukselleen kuin rahastoissa, koska on itse sijoittanut rahat eikä joudu maksamaan hoitokuluja kenellekään. Lisäksi sijoittaja saa yrityksiltä mahdollista osinkoa, jota rahastoissa ei saa suoraan itselleen.

Osakkeiden tuotto-odotukset ovat isommat kuin rahastoissa mutta ne vaativat jo hieman tarkempaa perehtymistä jotta niihin kannattaa sijoittaa rahojaan.

8.5 Optiot

Optiot ovat eräänlaisia johdannaisia ja ne ovat erittäin monimutkaisia sijoitusmuotoja. Niillä ikään kuin lyödään vetoa jonkin osakkeen puolesta. (Anderson 2000, 231)

Optioiden tuotto odotukset ja riskit ovat erittäin suuret, huomattavasti suuremmat kuin osakkeiden. Piensijoittajille näitä sijoituksia suositellaan lähinnä osakkeidensa suojaamiseen, hyvin pieninä sijoituksina tai ei laisinkaan.

9 Hetemäen työryhmä

Niin sanottu Hetemäen verotyöryhmä sai veroehdotusraporttinsa valmiiksi 2010 joulukuussa. Työryhmä esitteli raportissaan ehdotuksia Suomen verotuksen uudistuksista eduskunnalle ja samalla koko Suomelle. Raportissa otetaan kantaa miten Suomen budjettialijäämä tulisi täyttää. Ehdotukset saivat välittömästi ruusuja ja risuja kaikilta puolueilta. Laki muutoksia tehdään kuitenkin aikaisintaan vuonna 2013, mutta jo nyt on selvää että verolait tulevat muuttamaan.

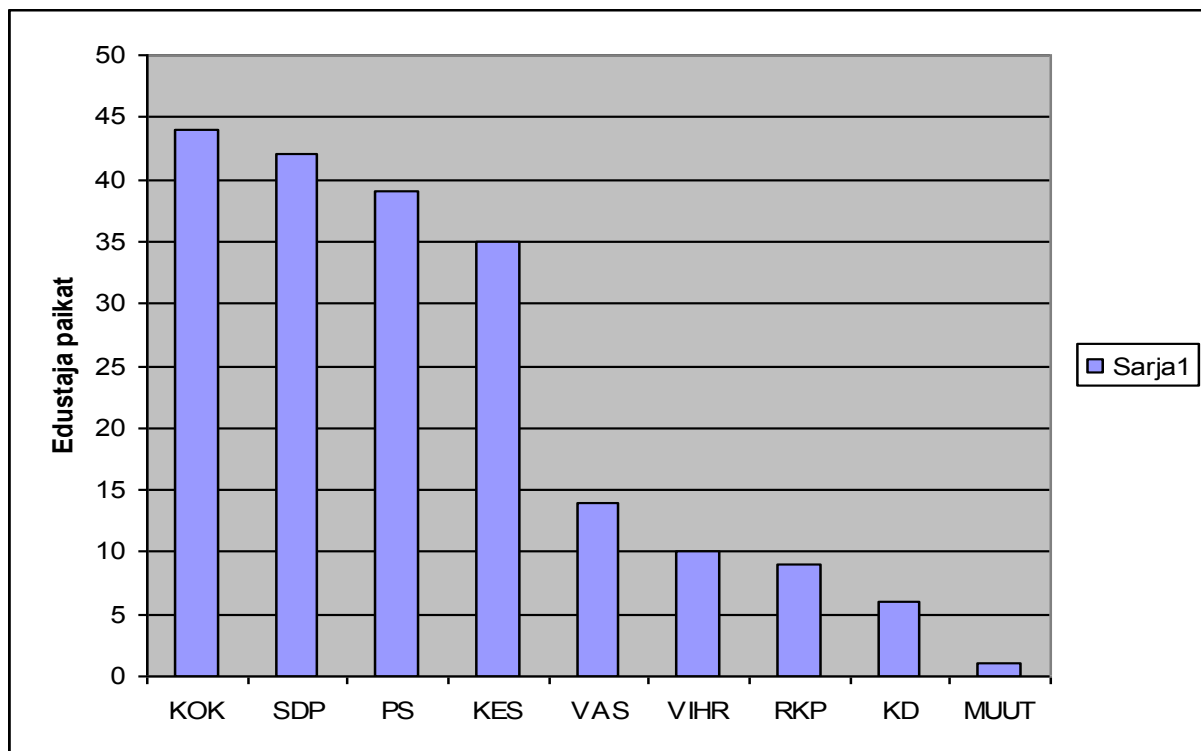
Raportin ehdotukset verolakeihin vaikuttavat merkittävästi opinnäytetyöaiheeseeni ja sen takia sitä on tietysti osin käytävä läpi tässä työssä.

Ansiotuloveroa työryhmä alentaisi kaikilla tuloasteilla, kuitenkin suhteellisesti eniten alimmalla ja korkeimmalla tulosateella. Tämä on hyödyksi toiminimellä toimivalla yritykselle sillä työryhmän mukaan Suomen pitäisi pienin askelin siirtyä välittömistä veroista välillisiin veroihin. (Hetemäen verotyöryhmän loppuraportti.)

Osinko verotus nousisi 28 prosentista 30 prosenttiin, mikä tekee osinkojen maksusta yrittäjälle kalliimpaa. Lisäksi listaamattomien yritysten verovapaat osingot tulisi verotyöryhmän mukaan poistaa kokonaan ja kaikkien osinko tulojen tulisi olla pääomatuloa toisin kuin tällä hetkellä. (Hetemäen verotyöryhmän loppuraportti.)

Yhteisövero työryhmä puolestaan laskisi 26 % 22 %. Tämän vaikutus suuremmissa yrityksissä on erittäin positiivinen mutta pienyrityksessä vaikutus jäänee melko pieneksi. (Hetemäen verotyöryhmän loppuraportti.)

Eduskuntavaalit pidettiin 17.4.2011.

Kuvio 2: Edustavaalien edustaja paikat puolueittain (Vaalikone.fi)

Eduskuntavaaleissa valittujen joukosta löytyi 34 yrittäjäehdokasta, mikä on neljä edustajaa enemmän kuin viime vaaleissa. Näistä ehdokkaista 16 oli kokoomuksessa, 9 keskustalaista, 4 perussuomalaista, 2 sosiaalidemokraatteja sekä yksi ehdokas kristillisdemokraateilta, RKP:ltä ja vasemmistoliitolta (Kauppalehti.fi, 18.4.2011). Tämä tarkoittaa tietenkin yrittäjien kannalta hyvää, koska nämä edustajat tulevat todennäköisesti pitämään huolta yrittäjien eduista.

Lisäksi yrittäjiä on paljon niissä puolueissa, jotka ovat tällä hetkellä hallituksessa. Tämä on hyvä asia, koska tulevat verolinjaukset, joita ollaan tekemässä, ovat erittäin tärkeitä suomalaisille yrityksille ja niiden omistajille. Hetemäen veroehdotus raportin mukaan esimerkiksi osinkojen verovapaus pitäisi poistaa kokonaisuudessaan Suomesta (Hetemäen raportti). Uskon, että nämä yrittäjä kansanedustajat ottavat tämän asian esille, ja pitävät huolen siitä, että tämä yrittäjille suunnattu vero helpotus tulee säilymään Suomessa.

11 Hallitusohjelma

Hallitusohjelmassa pystymme näkemään mihin päin Suomen verotus on seuraavan neljän vuoden aikana kulkemassa. Hallitus kertoo ohjelmassaan, että ansiotuloverotus tarkastetaan vuosittain, jonka myötä hallitus yrittää estää työn verotuksen kiristämistä. Lisäksi yhteisöverokanta tulee laskemaan 1 prosenttiyksikön, mikä on 26 prosentista 25 prosenttiin (Hallitusohjelma). Yhteisöverokannan pudottaminen tukee yritysmuodon vaihdoksen tekemistä, koska silloin maksettujen osinkojen verotus putoaa 1 prosentilla. Lisäksi hallitus ryhtyy toimiin, mikäli se kokee Suomen kilpailukyvyn putoavan (Hallitusohjelma).

Verovapaiden osinkojen jakaminen listaamattomissa osakeyhtiöissä tulee jatkumaan mahdollisina. Verovapaiden osinkojen määrä tulee tippumaan 90 000 eurosta 60 000 euroon (Hallitusohjelma). Tällä siirrolla ei ole vaikutusta kohde yrityksen yritysmuodon vaihdokseen.

Hallitus kiristää polttoaineveroa (Hallitusohjelma), joka tulee vaikuttamaan suoraan taksialaan. Polttoaineveron kiristyksen jälkeen on odotettavissa, että taksien matkustaja hinnat tulevat nousemaan, koska veron kiristys on huomattava, veroa aiotaan nostaa kahteen otteeseen, yhteensä 10 prosentilla (Hallitusohjelma).

12 Tutkimus

Teen opinnäytetyössäni kvalitatiivisen eli laadullinen tutkimuksen. Tutkimusmenetelmäni on tapaustutkimus. Tiedonkeruumenetelmiini kuuluu syvähaastattelu ja sen analysoimiseen käytän litterointia eli puhutun asian kirjoittamista puhtaaksi. Lisäksi käytän tutkimuksessa yritykseltä saamia tilinpäätöstietoja.

Haastateltavina toimivat yrityksen omistajan lisäksi yhtä muuta taksi yrittäjää, jolla on eri yritysmuoto käytössä. Valitsin haastateltavat heidän monien vuosien taksialankokemustensa perusteella.

12.1 Omistajan haastattelu

Omistajaa haastattelin laajemmin 2.2.2011. Haastattelussa selvitin muun muassa omistajan palkka tarpeen sekä yrityksen tilanteesta ja sen tulevaisuudesta.

Haastattelussa selvisi, että lama on vaikuttanut huomattavasti yrityksen liiketoimintaan. Varsinkin arkipäivät ovat olleet välillä erittäin hiljaisia asiakkaiden suhteen. Yrittäjän mukaan vuosi 2010 ei ole vielä mikään kovin hyvä tuloksen kannalta (Omistajan haastattelu,

2011). Tulot tulevat kyllä varmasti nousemaan lähi vuosina, jo siitä syystä, että taksi lupia on alettu vähentää Helsingistä ylitarjonnan vuoksi (Westerlund, 2011).

Yrittäjä kertoi, että hän tarvitsee noin kolmetuhatta euroa kuukaudessa palkkaa (Omistajan haastattelu, 2011). Tämä onkin varsin sopiva summa, jo verotuksen kannalta. Tällöin yrittäjän ansiotulojen kokonaisveroprosentiksi tulisi 26,8. Osinkojen maksun kannalta yrittäjälle on järkevää, että hän ei maksaisi itselleen niin paljoa ansiotuloja, että niiden veroprosentti olisi todella korkea. Sillä osingot maksavat yrittäjällä 26 prosenttia, koska hän joutuu maksamaan yrityksen voitosta yritysveroa 26 prosenttia. Täten kaikista halvimmaksi tavaksi tulisi se, että yrittäjän ansiotulojen veroprosentti olisi tasan 26 prosenttia niin kuin hänen osinkojensa veroprosenttikin, mikäli hän nostaisi osinkoja vain sen verran mitä nettovarallisuuden määrän mukaan olisi mahdollista.

Yrittäjä ei ole halukas lähtemään kasvattamaan liiketoimintaansa sillä, että hän hankkisi toiseen taksiin liikenneluvat, vaan haluaa kehittää toimintaansa yhdellä autolla.

12.2 Kari Westerlund

Haastattelin Kari Westerlundia tähän työhön koska hänellä on taksiyritys joka toimii osakeyhtiönä. Lisäksi hänellä on paljon näkemystä alasta sillä hän on toiminut sillä jo vuosikymmeniä. Hänen osakeyhtiönsä omistaa kaksi avointa yhtiötä, joten osakeyhtiöllä on kolme autoa. (Westerlund, 2011)

Westerlundin toimintaakin lama oli vaikuttanut voimakkaasti, liikevaihto oli pudonnut noin 20 prosenttia. Mutta haastateltavan mukaan tilanne on alkanut mennä jo parempaan suuntaan. Hän näkeekin tulevaisuuden uhkakuvinä öljyn hinnan nousun mikä vaikuttaisi suoraan polttoainekustannuksiin. Taksiliitto on väläytellyt mahdollisuutta taksojen nostamisella, jotta polttoainekustannukset saataisiin kompensoitua. Kaikki hintojen nostot joudutaan kuitenkin hyväksyttämään liikenneministeriössä. (Westerlund, 2011)

Westerlund kertoo myös, että Helsingin taksilupia vähennettiin jo tänä vuonna koska lama on tuottanut alelle huomattavaa ylikysyntää. Taksilupia myöntävä Ely-keskuksen on tarkoitus seuraavan parin vuoden aikana vähentää lupien määrää Helsingissä noin 70 autolla. Tämä tarkoittaa sitä että Helsingin taksien tulot tulevat nousemaan koska tarjonta lähenee kysyntää (Westerlund, 2011).

Kysymykseen paljonko yksi auto tuottaa vuodessa, mikäli ei itse tee ajoja. Westerlund vastasi että suunnilleen hieman vähemmän kuin mitä hänellä töissä oleva kuljettaja tienaisi, mikäli auton toiminta vain saataisiin hyvin pyörimään (Westerlund, 2011). Tämä tarkoittaa kohdeyri-

tyksessä noin 15 000 euron vuosituloja. Tämä tieto on erityisen tärkeä mietittäessä parasta mahdollista ratkaisua, ajatellen yrittäjän siirtymistä eläkkeelle.

13 Case: Taksi

Toiminimi Harry Sandberg on pääsääntöisesti pääkaupunki seudulla toimiva taksiyritys. Yrityksessä toimii omistajan lisäksi kolme työntekijää. Yritys kuljettaa sekä henkilöitä että tavaraa, esimerkiksi tietokoneen osia ympäri Suomea.

Yrittäjä asuu Espoossa jossa kunnallisveroprosentti on 17,75, kirkollisvero Espoossa on 1 prosenttia. Pääomaveroprosentti on 28.

Yritys on kärsinyt lamasta jokin verran sillä sen liikevaihto putosi vuonna 2009 vuodesta 2008 lähes 11 prosenttia. Tulos putosi samassa ajassa noin 14 prosenttia. Vuonna 2010 yrityksellä on mennyt samaa rataa kuin vuonna 2009, ja omistajan mukaan tulos pysynee samoissa lukeissa. (Omistaja, 2011)

Kasvuennusteet tulevaisuudessa on laadittu haastatteluista saatujen tietojen pohjalta. Osakeyhtiön vaihto oletetaan laskelmissa tapahtuvan vuonna 2011, joten laskelmat alkavat vuodesta 2011. Laskelmissa käytän vuoden 2011 veroprosentteja.

13.1 Yrittäjän verotus toiminimessä

Yrittäjän tulot jakautuvat kahteen osaan toiminimessä, jotka ovat ansiotuloihin ja pääomatuloihin. Yritystä itsessään ei veroteta erikseen.

13.1.1 Pääomatuloverotus

	Tase 1.1.2009 - 31.12.2009	1.1.2008 - 31.12.2008
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet yht.	15 541,09	20 721,45
Sijoitukset yht.	84,09	84,09
Pysyvät vastaavat yht.	15 625,18	20 805,54
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset yht.	1 891,34	1 497,52
Rahat ja pankkisaamiset yht.	3 054,71	1 762,78
Vaihtuvat vastaavat yht.	4 946,05	3 260,30
Vastaavaa yht.	20 571,23	24 065,84
Vastattavaa		
Oma pääoma	6 732,78	9 654,15
Toimintavaraus	8 536,05	8 479,83
Vieras pääoma	5 302,40	5 931,86
Vastattavaa yht.	20 571,23	24 065,84

Taulukko 2: Yhtiön tase (Toiminimi Harry Sandberg tilinpäätös 2009)

Pääomatulon laskentaperuste on seuraava: 20 571,23 (varat) - 5 302,40 (velat) = 15 268,83 euroa. Tällöin nettovarallisuus on 15 268,83 johon lisätään 30 % prosenttia palkoista mikä on 8521,97 (28 406,58 * 0,3). Nettovarallisuus lisättyinä palkoilla on yhteensä 23 790,80 euroa (15 268,83 + 8 521,97) josta 20 prosenttia on pääomatuloa eli 4 758,16 (23 790,80 * 0,2). Tämä on siis vuoden 2009 pääomatulo.

Pääomatulot tulevat omistajan mukaan tulevaisuudessa pysymään aika samoissa luvuissa, eli oletettavasti noin 5 000 euron ympärillä. Tämä johtuu siitä että kalusto, käytännössä auto,

vaihdetaan 3-4 vuoden välein ja vuonna 2009 kalustolla oli ikää 2 vuotta joten sen kirjanpidollinen arvo on suurin piirtein sen keskiarvossa. Omistajan mukaan muuten taseessa ei ole kovin suurta vaihtuvuutta ollut vuosien saatossa. (Omistajan haastattelu, 2011)

13.1.2 Ansiotuloverotus

Alle olevista taulukoista selviää yrityksen tuloksen kehittyminen vuodelle 2023, jolloin yrittäjän on tarkoitus jäädä eläkkeelle. Laskelmat ovat tehty haastatteluiden perusteella joissa yrittäjät ovat kertoneet näkemyksiään alan tulevaisuuden näkymistä sekä kertoneet paljonko heidän parhaiden vuosiansa tulot ovat olleet. Laskelmissa käytetty kasvuvauhti on maltillinen, koska silloin kasvu todellisuudessa ei ainakaan ole hitaampaa. Jos todellinen kasvu onkin vielä nopeampaa mitä se on laskelmissa, se tekee yritysmuodonvaihdosta vain kannattavampaa. Tämä johtuu siitä että yritys saisi osakeyhtiönä enemmän rahaa pääomaansa jolloin taas yrittäjä saisi enemmän verovapaata tuloa itselleen.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Tulot yhteensä	49 444	50 836	52 264	53 726	55 226	56 763	
Ansiotulo	44 444	45 836	47 264	48 726	50 226	51 763	
Pääomatulo	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	
Ansiotulovero	3 057	3 057	3 057	3 057	3 057	3 057	
Marginaalivero	1 428	1 728	2 035	2 349	2 672	3 002	
Kunnallisvero	7 889	8 136	8 389	8 649	8 915	9 188	
Kirkollisvero	444	458	473	487	502	518	
Pääomatulo vero	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	
Verot yhteensä	14 219	14 779	15 354	15 942	16 546	17 164	
Netto tulo	35 225	36 057	36 910	37 784	38 680	39 598	
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tulot yhteensä	58 338	59 953	59 278	59 933	60 595	61 263	61 938
Ansiotulo	53 338	54 953	54 278	54 933	55 595	56 263	56 938
Pääomatulo	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Ansiotulovero	3 057	3 057	3 057	3 057	3 057	3 057	3 057
Marginaalivero	3 341	3 688	3 543	3 684	3 826	3 970	4 115
Kunnallisvero	9 468	9 754	9 634	9 751	9 868	9 987	10 107
Kirkollisvero	533	550	543	549	556	563	569
Pääomatulo vero	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400
Verot yhteensä	17 799	18 448	18 177	18 440	18 707	18 976	19 248
Netto tulo	40 539	41 504	41 101	41 492	41 888	42 287	42 691

Taulukko 3: Yrittäjän ennustetut tulot

Laskelmieni mukaan yrittäjä maksaa koko ajasta vero noin 230 000 euroa ja käteen jäävän rahan määrä on noin 515 000 euroa. Esimerkiksi vuonna 2008 yrittäjän tulot olivat ennen veroja noin 55 000 euroa vaikka lama olikin alkanut jo näkyä kyseisen vuoden lopussa kysynnän vähentymisellä. Laskelmissani tämä summa saavutetaan vasta vuonna 2015, joten olen ennusteissani laskenut lähivuosien kasvut todella pieniksi, koska jos laskelmista jäädyään, niin se on huomattavasti suurempi huolenaihe kuin jos laskelmat ylitetään. Westerlundin mukaan kysyntä on nyt pikku hiljaa parempaan päin ja jos vielä taksilupia vähennetään Helsingistä niin voi hyvinkin olla että vuoden 2008 tulokseen päästäisiin jo tänä tai ensi vuotena.

13.2 Osakkaan verotus osakeyhtiössä

Osakeyhtiön osakasta verotetaan kaikista tuloista joita hän yritykseltä saa. Pääasiassa nämä tulot ovat ansiotuloja ja osinkotuloja, joissain tapauksissa osakas on saattanut lainata rahaa yritykselle joista hän saa korkotuloja. Korkotulot verotetaan pääomatuloina (Villa, Ossa & Saarnilehto 2007, 241).

13.2.1 Ansiotulot

Yrityksen omistaja sanoi haastattelussa että hän tarvitsisi palkkaa kuukaudessa noin 3 000 euroa (Omistajan haastattelu). Valtion tulovero asteikon mukaan vuodessa 37 800 euroa tie-naava henkilö joutuu maksamaan valtiolle veroa vuodessa 3 057 euroa. 37 800 euron vuosi palkka merkitsee kuukaudessa 3 150 euron palkkaa. Yrittäjän kannattaa maksaa itsellensä tämän verran palkkaa kuukaudessa sillä silloin ansiotulon valtion veroaste on vain 8 %, ja mikäli yrittäjä maksaa palkkaa itsellensä tämän yli hän joutuu maksamaan 37 800 euron ylittävästä osasta 21,5 % veroa valtiolle.

Tällöin omistaja maksaisi ansiotuloa seuraavasti

Maksettava palkka / vuosi	37 800
maksettava vero / vuosi	3057
Kunnallisvero	6709,5 (37800 x 0,1775)
Kirkollisvero	378 (37800 x 0,01)
Maksettavat verot yhteensä	10144,5
Käteen jäävä osuus	27 656

Taulukko 4: Yrittäjän ansiotulo osakeyhtiössä

Yrittäjän maksaessa itselleen palkkaa tämän verran vuoteen 2023 asti, eli 13 vuotta tulee veroja maksettavasti yhteensä noin 130 000 euroa ja käteen jäävä osuus on noin 360 000 euroa.

Lisäksi omistajan veroihin täytyy lisätä yrityksen maksama yritysvero joka on 26 prosenttia. Tämä tarkoittaa että maksettaviin veroihin tulee lisää 65 000 euroa. Yhteensä yrittäjä on maksanut veroja tähän mennessä noin 195 000 euroa.

13.2.2 Osingot

Listamattomassa osakeyhtiössä tulot ovat pääsääntöisesti ansiotuloa tai verovapaata tuloa, tässä yhtiössä tulot ovat nimenomaan näitä kahta luokkaa. Yrittäjän haastattelussa tulleiden toiveiden mukaan nettovarallisuutta voidaan muutaman vuoden ajan kasvattamaan, näissä laskelmissa ensimmäisen viiden vuoden ajan kasvatetaan nettovarallisuutta jotka sijoitetaan eteenpäin kasvattamaan nettovarallisuutta.

13.2.2.1 Sijoittaminen

Laskelmissa yritys sijoittaa ensimmäiset viiden vuoden voitot kokonaisuudessaan kasvattamaan nettovarallisuutta. Olen arvioinut sijoitusten tuotoksi verojen jälkeen 4 prosenttia. Otan laskelmiin mukaan sijoitusten tuotoista huomioon verojen jälkeisen voiton siitä syystä, että mikäli sijoitusten tuotot verotettaisiin laskelmissa, ne vääristäisivät lopputulosta. Sillä ne kasvattaisivat maksettujen verojen määrää vaikka ne ovat pelkkää plussaa nettovarallisuuteen.

Kuvio 3: Helsingin pörssin kehitys (Kauppalehti.fi 16.10.2011)

Yllä oleva kuva kuvaa Helsingin pörssin kehitystä viimeisen kahden vuoden ajalta. Pörssi ehti nousta 2008 / 2009 vuoden romahduksen jälkeen lähes 8 000 pisteeseen vuoden 2011 alussa. Pörssi on tämän vuoden alun jälkeen tippunut pahimmillaan alle 5000 pisteen, mutta on sieltä noussut yli 5 500 pisteen.

Neljän prosentin nettotuotto verojen jälkeen tarkoittaa noin 8 prosentin tuottoa ennen veroja. Maailman taloudellinen tilanne on tällä hetkellä erittäin epävarmassa tilanteessa, mikä tarkoittaa halutun tuoton saamisen vaikeutumista. Pörssi on kahden kolmen viimeisen kuukauden aikana ollut erittäin suuren volatiliiteetin omaava. Tämä tarkoittaa sitä, että pörssi

kurssit heiluvat paljon ylös ja alas. Tällä hetkellä riski sijoittaa suoraan osakkeisiin on riskialtista, koska volatilitteetti on niin korkealla tasolla, kuin nyt se on. Yritys hakee kuitenkin voittoa pidemmällä tähtäimellä, kuin muutaman kuukauden ajalta, jolloin viime kuukausien aikainen heilunta ei vaikuta niin suuresti sen toimintaan. Lisäksi yritys saa mahdollisia osinkoja osakkeistaan. Lisäksi listaamaton osakeyhtiö saadessaan listatulta osakeyhtiöltä osinkoja, ne ovat 25 prosenttisesti verovapaita ja 75 prosenttisesti pääomatuloa. Tämä seikka helpottaa huomattavasti tuon 4 prosentin tuoton tavoittelussa.

Alla olevista taulukoista selviää kuinka tärkeässä roolissa sijoittaminen voi olla nettovarallisuuden kasvattamisessa. Jos laskemme viiden ensimmäisen vuoden sijoitussummat yhteen, niistä saadaan 53 000 euroa. Kun vertaamme kyseistä summaa siihen mikä se on vuoden 2023 lopussa, saamme huomattavan voiton. Vuonna 2023 sijoitusten yhteen laskettu arvo on 78 000 euroa. Saamme kasvatettua nettovarallisuutta pelkällä sijoittamisella 25 000 euroa, joka tarkoittaa sitä, että yritys pystyy maksamaan esimerkiksi eläkeratkaisussa verovapaita osinkoja 2 250 euroa vuodessa enemmän kuin ilman sijoittamista.

		2011	2012	2013	2014	2015
		8 616	9 646	10 703	11 785	12 895
2012	1.vuosi	8 961				
2013	2.vuosi	9 319	10 032			
2014	3.vuosi	9 692	10 434	11 131		
2015	4.vuosi	10 080	10 851	11 576	12 256	
2016	5.vuosi	10 483	11 285	12 039	12 747	13 410
2017	6.vuosi	10 902	11 736	12 521	13 257	13 947
2018	7.vuosi	11 338	12 206	13 021	13 787	14 505
2019	8.vuosi	11 792	12 694	13 542	14 338	15 085
2020	9.vuosi	12 264	13 202	14 084	14 912	15 688
2021	10.vuosi	12 754	13 730	14 647	15 508	16 316
2022	11.vuosi	13 264	14 279	15 233	16 129	16 969
2023	12.vuosi	13 795	14 851	15 843	16 774	17 647

Taulukko 5: Sijoitusten määrä

		2011	2012	2013	2014	2015
2012	1.vuosi	344				
2013	2.vuosi	358	385			
2014	3.vuosi	372	401	428		
2015	4.vuosi	387	417	445	471	
2016	5.vuosi	403	434	463	490	515
2017	6.vuosi	419	451	481	509	536
2018	7.vuosi	436	469	500	530	557
2019	8.vuosi	453	488	520	551	580
2020	9.vuosi	471	507	541	573	603
2021	10.vuosi	490	528	563	596	627
2022	11.vuosi	510	549	585	620	652
2023	12.vuosi	530	571	609	645	678

Taulukko 6: Sijoitusten vuosituotto

Yllä olevassa taulukossa näkee paljonko sijoitukset tuottavat vuosittain lisää arvoa omalle pääomalle.

Taulukoista voimme tehdä sen päätelmän, että sijoittaminen on tärkeässä roolissa nettovarallisuuden kasvattamisessa. Esimerkiksi vuonna 2022 sijoitukset tuottavat yritykselle noin 3 000 euroa lisää varallisuutta. Tällöin yrittäjä pystyy maksamaan itselleen verottomia osinkoja lisää noin 300 euroa, tai hän voi halutessaan tulouttaa tuon 3 000 euroa osinkoina kokonaisuudessaan pois yrityksestä osinkoina. Sitten kun tämä toistuu monta vuotta peräkkäin, niin puhumme jo melko merkittävistä summista.

13.2.2.2 Rahat ja pankkisaamiset

Kuudentena vuotena eli vuonna 2016 kyseisen vuoden voitot jätetään kokonaisuudessaan yrityksen tileille. Tämä johtuu siitä että yrityksen likviditeettiä saadaan nostettua ja tällöin myös yrittäjän vastuu saadaan mahdollisesti kokonaisuudessaan pois eikä hän tällöin vastaa yrityksen veloistaan omalla omaisuudellaan.

Tämä tarkoittaa sitä, että kun yritykselle tulee tarve uudistaa kalustoaan, pystyy yritys ottamaan lainan omiin nimiinsä eikä yrittäjän tarvitse enää laittaa lainaa omiin nimiinsä.

13.2.2.3 Osinkojen jako

Yrityksen seitsemäntenä vuotena eli vuonna 2017 ja siitä eteenpäin sinne asti kunnes yrittäjä jää eläkkeelle yritys jakaa osinkoina aina kyseisen vuoden voitot kokonaisuudessaan yrityksen osakkeille, eli tässä tapauksessa yrityksen omistajalle.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Osakeyhtiön voitto	15 198	16 393	15 893	16 378	16 868	17 362	17 862
Maksettavat osingot	15 198	16 393	15 893	16 378	16 868	17 362	17 862
Verovapaat	8 249	8 474	8 707	8 950	9 203	9 466	9 739
Ansiotuloina (70/30)	6 948	7 918	7 185	7 427	7 664	7 896	8 123
30 % Verovapaa	2 084	2 375	2 155	2 228	2 299	2 369	2 436
70 % Ansiotuloa	4 863	5 542	5 029	5 199	5 365	5 527	5 686

Taulukko 7: Yrittäjän saamat osingot yrityksestä

Yllä olevasta taulukosta selviää paljonko yrittäjä saa osinkoja verovapaana ja paljonko osingoista lasketaan ansiotuloina yrittäjän palkkaan. Verottomia osinkoja yrittäjä saa yhteensä 78 000 euroa. Veronalaisia osinkoja yrittäjä saa 37 000 euroa, josta veroa menee 14 000 euroa. Tällöin omistajalle kaikkien verojen jälkeen osingoista jää käteen noin 100 000 euroa.

Osinkojen jako tulisi huomattavasti halvemmaksi, mikäli yritys maksaisi omistajalleen osinkoja vain sen verran mitä nettovarallisuuden mukaan saisi maksaa verovapaita osinkoja. Yrittäjä voi halutessaan tehdä tämän, mutta tein laskelmissani näin, koska yrittäjä kertoi haluavansa säästää viisi vuotta ja sen jälkeen alkaa nostaa osinkoja tai palkkaa niin paljon kuin mahdollista (Omistaja haastattelu, 2011).

13.2.2.4 Eläkeratkaisu

Mikäli yritys ei lopettaisi toimintaansa yrittäjän jäädessä eläkkeelle, toimisi se hyvänä eläkeratkaisuna yrittäjälle. Westerlund sanoi haastattelussa että taksiluvan omistaja joutuu luopumaan luvastaan vasta sitten kun yrittäjä itse siitä haluaa luopua (Westerlund haastattelu). Tämä tarkoittaa sitä että yrityksen omistaja voisi tehdä mukavaa lisä tienestiä eläkkeensä päälle. Haastattelusta ilmeni myös, että yksi auto voi tuottaa omistajalleen vuodessa suunnilleen sen verran, mitä yksi työntekijä tienaa. Tämä tarkoittaisi kohde yrityksessä noin 15 000 - 20 000 euron tuloja vuodessa.

Jos arvioimme vuosituloiksi noin 15 000 euroa, tämä tarkoittaisi sitä että yritys maksaisi veroa 3 900 euroa vuodessa ($15\,000 \times 26\%$). Verojen jälkeen osinkoja jaettavaksi jäisi siis noin 11 000 euroa. Yrityksen nettovarallisuus antaisi mahdollisuuden maksaa osinkoja ilmaiseksi noin 10 000 euroa, minkä verran yrittäjän kannattaisi maksaa osinkoa itselleen. Tällä keinolla yrittäjä voisi saada eläkeikäisenä noin 10 000 euron lisätulot vuosittain, tämä tosin vaatii sen että yrittäjä ei ole tyhjentänyt vuosien varrella kerättyjä voittoja, ja maksanut niistä itselleen jo osinkoa. Mikäli yrittäjä olisi maksanut kaikki vuosien varrella kerätyt voitot osinkoina pois, kun hän itse on jäänyt eläkkeelle, niin nettovarallisuuden ylittävistä määrästä jouduttaisiin maksamaan 70 prosenttia ansiotulona ja 30 prosenttia verovapaana. Tuon määrän osuus olisi suuri, koska yritykselle ei olisi paljoakaan omaisuutta nettovarallisuudessa.

Mikäli yrittäjä haluaa tehdä yrityksestään itselleen tietynlaisen eläkeratkaisun, ei yrittäjän kannattaisi nostaa, tilikausien aikana kertyneitä voittoja osinkoina pois, vaan säilyttää ne yrityksen taseessa. Tällöin hän pääsisi nostamaan erittäin edullisesti lisätuloja eläkevuosinaan, ja mikäli hän pääsisi vuosittain nostamaan 10 000 euroa verovapaasti seuraavan kymmenen vuoden ajan, olisi tämä ratkaisu ehdottomasti taloudellisesti järkevin vaihtoehto.

Tämmöisen summan toteutuminen vaatii kuitenkin sen, että yrittäjä pystyy saamaan auton toiminnan kiitettävälle tasolle ilman hänen omaa ajonostaan. Yrittäjän pitää saada autolle hyvät kuljettajat, jotta auto olisi mahdollisimman tuottoisa ja paljon ajossa.

13.2.3 Yhteenvetoa

Kaikkien verojen jälkeen omistaja maksaisi veroja osakeyhtiössä 209 000 euroa mikä on noin 15 000 euroa vähemmän kuin toiminimessä, mutta yrittäjän käteen jäävä raha on osakeyhtiössä 462 000 euroa kun se oli toiminimessä noin 515 000 euroa. Mutta yrittäjällä on vielä tulouttamatta yrityksen taseessa noin 110 000 euron tilikausien voitot.

Voitot voidaan tulouttaa monella eri tavalla. Esimerkiksi maksamalla osinkoa yhdellä kertaa niin paljon kuin voittoja on jäljellä, pikkuhiljaa maksaen osinkoja tai myymällä yritys eteenpäin. Voittojen jako yhdellä kerralla on kaikista raskainta verotuksen kannalta, mutta silloinkin yrittäjä saisi käteen lisää noin 65 000 euroa mikä tarkoittaisi palkkojen nousemista osakeyhtiössä noin 530 000 euroon. Tämä on enemmän kuin mitä omistaja tienaisi toiminimellä toimiessaan. Kaikista kevyin tapa verotuksen näkökulmasta olisi maksaa osinkoja pikkuhiljaa, mielellään sen verran mitä nettovarallisuus antaa mahdollisuuden maksaa osinkoja. Silloin omistajan kaikki tuloutettavat tulot olisivat verovapaita tuloja jolloin yrittäjälle jäisi tietenkin enemmän rahaa käteen.

Tämän lisäksi yritysmuodon puolesta puhuu se, että omistaja todennäköisesti pääsisi eroon yritysvastuustaan eikä olisi enää vastuussa yrityksen veloista. Yrityksen oma pääoma on näissä laskelmissa useita kymmeniätuhansia euroja eikä yrityksen lainanottotarve ole kuin kaksi-kolmekymmentätuhatta euroa muutaman vuoden välein. Tällöin yrityksen oma pääoma olisi huomattavasti suurempi kuin laina. Tämä luo mahdollisuuden myös yrityksen laajentamiseen eli useampia taksilupia ja autoja. Tällöin ei ole riskiä että omistaja joutuisi maksumieheksi yrityksen kaatuessa, kun taas toiminimellä toimiessa yrittäjä vastaisi omaisuudellaan yrityksen veloista. Laajentumismahdollisuutta ei olisi koska yrittäjä ei halua ottaa isoja riskejä yrityksensä kanssa.

Osakeyhtiö luo mahdollisuuden myös tietynlaiseen eläkeratkaisuun. Kari Westerlundin kertoi haastattelussaan että yrittäjä voi eläkkeelle jäämisensä jälkeen jäädä esimerkiksi yritykseen hallituksen puheenjohtajaksi. Tällöin yrittäjä pystyy maksamaan itselleen vuosittain osinkona yhtiön koko tuloksen, mikä olisi noin 10 000 euroa osinkoa.

13.3 Hetemäen veroehdotus

Hetemäen verotyöryhmä esitteli loppuraporttinsa joulukuussa Suomen kansalle. Raportissa käsitellään paljon juuri aiheeseeni koskevaa yritysten verotusta. Ehdotukset koskevat lähinnä osakeyhtiömuotoa ja aion ottaa laskelmilla selvää kannattaako yrityksen vaihtaa muotoaan jos laskelmissa käytetään veroryhmän uudistusehdotuksia.

13.3.1 Toiminimi

Ehdotuksen mukaan ansiotuloveroa alennettaisiin kaikissa luokissa noin 2 prosenttia. Tämä tarkoittaisi sitä että toiminimessä yrittäjälle jäisi enemmän rahaa käteen niin kuin myös osakeyhtiössä palkkansa osalta.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Pääomatulo	5000	5000	5000	5000	5000	5000	
Vero	1500	1500	1500	1500	1500	1500	
Netto	3500	3500	3500	3500	3500	3500	
Ansiotulo	44444	45836	47264	48726	50226	51763	
Vero	11892	12409	12939	13484	14043	14617	
Netto	32552	33428	34324	35242	36182	37145	
Verot yhteensä.	13392	13909	14439	14984	15543	16117	
Netto tulot	36052	36928	37824	38742	39682	40645	
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Pääomatulo	5000	5000	5000	5000	5000	5000	5000
Vero	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500
Netto	3500	3500	3500	3500	3500	3500	3500
Ansiotulo	53338	54953	54278	54933	55595	56263	56938
Vero	15206	15811	15558	15803	16051	16302	16555
Netto	38132	39142	38720	39129	39543	39961	40383
Verot yhteensä	16706	17311	17058	17303	17551	17802	18055
Netto tulot	41632	42642	42220	42629	43043	43461	43883

Taulukko 8: Palkka toiminimessä

Yllä olevasta taulukosta selviää, paljonko yrittäjällä jäisi vuosittain käteen palkasta. Niin kuin edellä mainitsinkin, veroprosenttia lasketaan ehdotuksen mukaan noin 2 prosenttia. Joten olen laskenut nykyisten veroprosenttien mukaan, paljonko yrittäjä maksaa veroja yhteensä, kaikki verot huomioituna ja vähentänyt kokonaisveroprosentista 2 prosenttiyksikköä.

13.3.2 Osakeyhtiö

Tällä hetkellä osakeyhtiössä yrittäjän kokonaisvero palkasta on 26,8 prosenttia, ehdotuksen perusteella kokonaisvero putoaisi 24,8 prosenttiin. Tällöin yrittäjä maksaisi vuodessa veroja 9 388,5 euroa kun hän nykyisillä veroilla maksaisi 10 144,5 euroa, vuodessa yrittäjä maksaa siis 756 euroa vähemmän veroa ansiotuloistaan. Tämä tekee kolmetoista vuoden aikana 9 828 euroa enemmän nettotuloa yrittäjän ansiotuloista. Ansiotuloina yrittäjä tienaisi näiden vuosien aikana noin 370 000 euroa ja maksaisi niistä veroja noin 120 000 euroa. Tämä olisi noin 10 000 enemmän nettotuloja kuin nykyisessä verotusmallissa (katso taulukko 4 ja sen teksti).

Toinen kohta on yritysveron alentaminen 26 prosentista 22 prosenttiin. Tämä tarkoittaa että yrityksen voitoista jää enemmän rahaa osinkojen maksua varten sekä muutenkin yrityksen kehittämiseen.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Osakeyhtiön tulos ennen veroja	11644	13036	14464	15926	17426	18963	
Yrityksen maksettava vero	2562	2868	3182	3504	3834	4172	
Yrityksen voitto	9082	10168	11282	12423	13592	14791	
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Osakeyhtiön tulos ennen veroja	20538	22153	21478	22133	22795	23463	24138
Yrityksen maksettava vero	4518	4874	4725	4869	5015	5162	5310
Yrityksen voitto	16020	17279	16753	17264	17780	18301	18828

Taulukko 9: Yritysvero

Yhteensä yritys maksaisi yritysveroa noin 55 000 euroa mikä olisi noin 10 000 euroa vähemmän kuin nykyisillä säädöksillä. Tässä kohdin yrittäjä on maksanut veroa noin 20 000 euroa vähemmän kuin mitä nykyisessä verotusmallissa ja tienannut noin 10 000 euroa enemmän.

Osinkojen jaossa verotus muuttuisi todella paljon. Yrityksen ei kannata enää kerryttää keäämillään voitoillaan omanpääomaansa sillä kaikki osingot verotettaisiin pääomatuloina ja pääomatuloprosentti nostetaan nykyisestä 28 prosentista 30 prosenttiin. Tällöin osingot niin sanotusti verotettaisiin kahteen kertaan.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Jaettavat osingot	9 082	10 168	11 282	12 423	13 592	14 791	
Veroa	2 725	3 051	3 384	3 727	4 078	4 437	
Käteen	6 358	7 118	7 897	8 696	9 514	10 354	
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Jaettavat osingot	16 020	17 279	16 753	17 264	17 780	18 301	18 828
Veroa	4 806	5 184	5 026	5 179	5 334	5 490	5 648
Käteen	11 214	12 095	11 727	12 085	12 446	12 811	13 180

Taulukko 10: Osinko tulot

Yllä olevasta taulukosta näkee, paljonko yrittäjä saa osinkoja vuoteen 2023 mennessä. Yrityksen kaikki voitot jaetaan osinkoina sillä niitä ei kannata jättää makaamaan yrityksen taseeseen. Yrittäjä saisi kolmentoista vuoden aikana osinkoja yhteensä noin 195 000 euroa joista veroja menisi noin 60 000 euroa. Tällöin osingoista käteen jäävä summa verojen jälkeen olisi noin 135 000 euroa.

Yhteensä yrittäjä tienaisi ansiotuloina sekä pääomatuloina kolmessatoista vuodessa noin 500 000 euroa ja maksaisi veroa noin 240 000 euroa. Tämä on vähemmän kuin mitä hän tie-

naisi toiminimellä toimiessaan nykyisillä että Hetemäen työryhmän veroehdotuksilla. Hetemäen työryhmän ehdotukset mennessään sellaisinaan läpi, yritystä ei kannattaisi vaihtaa osakeyhtiöksi. Mikäli yrittäjä ei jatkaisi yhtiön pyörittämistä, myös eläkkeelle jäännin jälkeen. Tällöin yritysmuodon vaihtamisesta saataisiin pientä taloudellista hyötyä.

13.4 Pohdintaa

Jos Hetemäen työryhmän veroehdotukset menisivät läpi sellaisinaan, kohdeyrityksessä kannattavin ratkaisu olisi toimia toiminimellä niin kauan kunnes yrittäjä on jäämässä eläkkeelle. Vuosi ennen eläkkeelle jäämistä, yhtiö kannattaisi muuttaa osakeyhtiöksi, koska silloin toimintaa pystyy pyörittämään esimerkiksi hallituksen puheenjohtajana (Westerlund haastattelu). Tällöin yrittäjä saisi nostettua osinkoa yrityksestä eläkepäivillään, mutta osinkojen verotus olisi huomattavasti raskaampaa kuin mitä se olisi nykyisillä verolaeilla. Tämä johtuu siitä että yrityksen tase ei määrää mitenkään osinkojen verovapaisuutta vaan kaikista osingoista menisi vero 45,4 prosenttia, koska yrittäjä joutuu maksamaan ensiksi yritysveron 22 prosenttia ja sen jälkeen vielä pääomatuloveron 30 prosenttia veroa.

Toivon ja uskon että kyseiset ehdotukset eivät mene läpi sellaisinaan. Mielestäni ehdotusten perusteella, varsinkin pienyrittäjille, olisi luvassa huomattavasti enemmän keppiä kuin porkkanaa. Muun muassa yrittäjiliitto on kritisoinut voimakkaasti tiettyjä ehdotuksia vastaan. Liitto kritisoi voimakkaasta esimerkiksi verovapaiden osinkojen poistumista, tämä tekisi listaamattomissa osakeyhtiöissä osingoista tuplaverotettuja. Tämä sorsisi liiton mukaan erityisesti pien- ja perheyrittäjiä. Lisäksi liitto toteaa että nyt kovalla työllä kuntoon saadut yritysten taseet eivät hyödyttäisi ehdotuksessa osingon maksua ja eikä taseiden pitämistä hyvällä tasolla enää kannustettaisi millään lailla verotuksen näkökulmasta (Yrittäjät.fi).

Eduskuntapuolueet ovat käyneet myös vilkasta keskustelua verotuksen muutoksista. Kaikki puolueet ovat sitä mieltä että tuloveroprosentteja ei voida laskea budjetin alijäämän vuoksi.

Kevään vaalit tulevat näyttämään suunnan mihin päin veromalli tulee tulevaisuudessa menemään. Paljon riippuu nyt kuka tulee vaalit voittamaan, sillä puolueiden veropolitiikka ja verotuksen uudistuksen ehdotukset ovat varsin erilaisia. Tällä hetkellä yrittäjien ja pienten yritysten kannalta paras vaalituloks olisi, mikäli kokoomus voittaisi vaalit, sillä heillä on ollut eniten yrittäjä ystävällisiä ehdotuksia veromalleihin, muun muassa listaamattomien yritysten osingon maksuun liittyen.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää taksi yritykselle, toiminimi Harry Sandbergille, olisiko sen viisaampaa vaihtaa yritysmuotonsa toiminimestä osakeyhtiöön. Tutkimuksessa otettiin huomioon verotuksen vaikutus, mahdolliset vastuuvaikutukset sekä eläkeratkaisu.

Tutkimuksessa selvisi, että yritysmuodon vaihdos kannattaisi jo pelkästään verotuksen näkökulmaa tarkastellessa. Tämä vaatii kuitenkin sen, että laskelmat pitävät paikkansa. Mielestäni laskelmat kuitenkin ovat erittäin luotettavat, sillä ne ovat laskettu erittäin maltillisia arvoja käyttäen. Lisäksi laskelmat perustuvat myös haastatteluihin ja haastatteluista saatujen tietojen perusteella on jopa todennäköistä, että kasvuvauhti on nopeampaa kuin laskelmissa. Tämä tekisi yritysmuodon vaihdoksesta vieläkin kannattavamman, koska etenkin osakeyhtiön alkuaikoina yritys saisi taseisiinsa enemmän rahaa, jota se pystyisi sijoittamaan eteenpäin ja täten kasvattaa nettovarallisuuttaan. Tällöin yrittäjä pystyisi nostamaan enemmän osinkoa verovapaana jolloin netto tulot tietenkin kasvaisivat. Omistajan mukaan 2010 tulos oli parempi kuin vuoden 2009

Laskelmien perusteella yrittäjälle tienaisi vähintäänkin 15 000 euroa enemmän, mikäli yrityksen yhtiömuoto olisi osakeyhtiö toiminimen sijaan. Osinkojen tulouttamistavasta riippuen voitettu summa yhtiömuodon vaihdoksella kasvaisi huomattavasti, mikäli tulouttamistapana käytetään veroystävällisempää tapaa. Yrittäjällä on myös mahdollisuus myydä yrityksensä jollekin taksiluvan omistajalle.

Lisäksi yrittäjän vastuu yhtiöstä eri yritysmuodoissa olisi erilainen. Uskon että yritysmuodon vaihdoksen myötä yrittäjän vastuu saadaan ajan mittaan kokonaan pois, jolloin yrittäjä voi menettää korkeintaan ne rahat jotka hän on sijoittanut yritykseensä. Vastuu tulee todennäköisesti poistumaan kun tase suurenee jakamattomien voittojen jäädessä yhtiöön.

Yritysmuodon vaihdoksessa saavutetaan myös se suuri etu, että se mahdollistaa houkuttelevan eläkeratkaisun yrittäjälle. Yrittäjän jäädessä eläkkeelle 63-vuotiaana hänen kannattaa tehdä itsestään osakeyhtiön hallituksen puheenjohtaja. Tämän jälkeen yrittäjän täytyy löytää yritykselleen hyvät kuljettajat, joista on tällä hetkellä suuri pula työmarkkinoilla (Omistajan haastattelu). Hyvällä kuljettajalla tarkoitetaan luotettavaa työntekijää, joka ajaa ajovuoronsa alusta loppuun ja tekee lujasti töitä yrityksen hyväksi.

Yrittäjä pystyy eläkeratkaisulla kasvattamaan huomattavasti yritysmuodonvaihdon järkevyyttä. Mikäli yrittäjä saa yrityksen pyörimään hyvin ilman, ettei hän itse joutuu tekemään töitä. Pystyy yrittäjä tienamaan 10 000 - 15 000 euroa vuodessa ollessaan eläkkeellään. Suurimmat riskit tässä ratkaisussa liittyvät työntekijöihin. Yrityksen omistaja sekä Kari Westerlund nosti-

vat kummatkin suureksi kysymykseksi sen, että luotettavat kuljettavat, sekä uudet tulokkaat, ovat koko ajan olleet vähentymässä työmarkkinoilta. Tähän voi vaikuttaa se, että saadakseen omat taksiluvat Helsinkiin, täytyy kuljettajalla olla 10 vuoden taksikokemus Helsingissä.

Mielestäni mahdollinen eläkeratkaisu on suurin hyöty minkä yritysmuodonvaihdon tehdessään saa. Yrittäjä pystyy tekemän ajan saatossa jopa kymmenientuhansien eurojen voitot tällä ratkaisulla. Lisäksi riskit eivät ole kovin isot, sillä yrityksen pystyy heti lopettamaan, mikäli ratkaisu osoittautuu huonoksi.

Yrityksen yritysmuodon vaihtaminen tuottaa lisää töitä yrityksen omistajalle. Omistaja joutuu pitämään yhtiökokouksia (Westerlund, 2011) joihin menee tietysti aikaa. Lisäksi omistajan täytyy hankkia yritykselleen tilintarkastaja. Tilintarkastajan aiheuttamat kulut eivät ole kovinkaan suuria, puhutaan muutamasta sadasta eurosta vuodessa, mutta tämäkin osio vaatii yrittäjältä aikaa. Omistajan täytyy myös tehdä suuri paperityö yrityksenmuodon muuttamiseksi.

Alla olevassa taulukossa käyn läpi yritysmuodonvaihdon hyvät ja huonot puolet.

Hyvää	Huonoa
Verotus	Alku työ
Vastuu	Riskit
Eläkeratkaisu	
Verosuunnittelu	

Taulukko 11: Yritysmuodon vaihdoksen hyvät ja huonot puolet

Hyvää yritysmuodon vaihdoksesta koituisi paljon. Suurimmat hyödyt liittyvät verotukseen, henkilökohtaiseen verotukseen että yrityksen verotukseen. Henkilökohtainen verosuunnittelu helpottuisi yrittäjällä huomattavasti. Osakeyhtiössä yrittäjä tietäisi tarkasti, paljonko hänen ansiotulonsa olisivat kuukaudessa joka helpottaisi henkilökohtaisen veroprosentin ilmoittamista. Tämä on toiminimellä toimijalle haastavaa.

Hyvää olisi myös yrittäjän kokonaisveroprosentin putoaminen. Tämä saadaan aikaan nettovallisuutta kasvattamalla, jolloin yritys pystyy maksamaan osinkoja joista se on ensiksi maksanut yritysveron. Tällöin yrittäjän netto tulot suurenisivat nykyisestä.

Eläkeratkaisu on positiivinen vaihtoehto, joka saavutetaan yritysmuodon vaihdon myötä. Tällöin yrittäjä hallinnoisi taksilupaa, mutta toimisi yrityksen hallituksessa ja pystyisi nostamaan osinkoja yrityksestä vuosien mittaan. Tällä ratkaisulla yrittäjä pystyisi saamaan jopa kymmenientuhansien eurojen lisätulot.

Myös yrittäjän vastuun häviäminen ainakin pienemmistä ostoksista, kuten renkaista, saataisiin vaihdoksen avulla toteutumaan. Vastuun poistuminen pienentää yrittäjän takkaa, jos yritys menisi konkurssiin suurten velkojen takia.

Huonoa muodon vaihdoksessa olisi siitä koituvat lisätyöt. Vaihdoksen tehtäessä yrittäjälle tulisi lisä töitä mm. yhtiöjärjestyksen tekemisessä. Myös vuosittain pidettävät yhtiökokoukset tuottaisivat lisätyötä, mutta yrittäjän ollessa ainut omistaja yhtiössä, eivät kokousten järjestäminen vaikeata olisi.

Suurin huono puoli yritysmuodon vaihdoksessa olisi siinä tulevat riskit. Tällä hetkellä maailman taloudellinen tila on todella epävakaa. On puhuttu myös toisen taantumam mahdollisuudesta ja silloin se koskisi suuresti taksialan yrittäjiä. Kuten ensimmäinen lama 2008 näytti, vaikuttaa taloudellinen taantuma ankarasti taksialan toimijoihin. Toisen laman tullessa yrittäjällä ei olisi varaa jättää voittoja yritykseen, jolloin sen nettovarallisuus ei kasvaisi ja täten odotettu verotushyöty jäisi saamatta. Tällöin yritysmuodon vaihdos olisi todennäköisesti kannattamaton toimi taloudellisista näkökulmista.

Myös riskit sijoitusten onnistumisen suhteen on olemassa. Mikäli yritys ei pysty sijoittamaan voittovarojaan tuottavasti, yrityksen netto varallisuus ei nouse, jolloin yrittäjä ei pysty maksamaan itsellensä osinkoja yhtä edullisesti kuin laskelmissa on laskettu.

14.1 Yrittäjän jälkisanat

Yrittäjä on jo jonkin aikaa miettinyt mahdollista yritysmuodon vaihdosta. Olen esittänyt laskelmia ja mielipiteitäni yrittäjälle ja hän pitää niitä täysin realistisina. Hän oli mielissään hallituksen linjauksista kun kerroin miten ne tulevat vaikuttamaan mahdolliseen vaihdokseen. Lisäksi yrittäjä tarkasteli laskelmia ja laskelmieni tulokset ovat kuulemma mahdollista tavoittaa. Yrittäjä itsekin oli hieman huolissaan tämän hetkisestä taloudellisesta tilanteesta ja mietiskeli uuden laman mahdollisia vaikutuksia liiketoimintaan. Oma ehdotukseni oli, että mikäli yrittäjä haluaa tehdä vaihdoksen, kannattaisi odottaa vielä hetki ja katsoa selviääkö maailman talous tilanne loppuvuoden aikana yhtään. Kaikesta huolimatta yrittäjä on todella kiinnostunut yritysmuodon vaihdoksesta ja sanojensa mukaan aikoo toteuttaa vaihdoksen, mikäli maailman taloudellinen tilanne tästä selkiytyy.

14.2 Tulevia tutkimuskohteita

Mielenkiintoisia tutkimuskohteita, jotka koskevat tämän tutkimuksen teemoja löytyy varmasti. Suomen poliittinen kartta on tällä hetkellä melkoisen myllerryksen alla, joka tarkoittaa

sitä, että uusia lakeja on tulossa sekä vahoja lakeja muutetaan. Hetemäen työryhmän raportissa arvioitiin, että verouudistuksia tullaan tekemään vuodesta 2013 eteenpäin (Hetemäen raportti). Jotkut muutoksista tulevat olemaan luonnollisesti pienempiä ja osa muutoksista suurempia. Erityisesti tähän tutkimukseen liittyen, osinkojen verotukseen listaamattomissa osakeyhtiöissä, on tulevaisuudessa ratkaisevassa asemassa yritysmuotojen vaihtamisessa yrittäjien näkökulmasta. Esimerkiksi tämä asia tulee muuttumaan lähes varmasti. Se kuinka paljon ja miten se tulee muuttumaan, on vielä epävarmaa.

Lisäksi olisi mielenkiintoista tehdä vastaava tutkimus jostain eri toimialan pienyrityksestä. Esimerkiksi jostain teollisuuden alalla toimivasta yrityksestä, jossa näkisi miten tiloihin ja koneisiin liittyvät hankinta ja muut kustannukset ja niiden merkitykset verotuksessa vaikuttaisivat yritysmuotojen vertailuun.

Mielenkiintoinen tutkimuskohde olisi myös haastateltavieni mainitsema työntekijöiden väheneminen markkinoilta.

Lähteet

Aalto, J. 2006. Toiminimi vai osakeyhtiö verotuksen näkökulmasta case; siivous X. Kerava: Laurea.

Anderson, N. 2000. Rahakirja. Helsinki: Edita.

Immonen, R & Nuolimaa. R. 2007. Osakeyhtiöoikeuden perusteet. Helsinki: Talentum.

Juusela, J. 2004. Osinkojen ja osakeluovutusten verotus. Helsinki: Talentum.

Raunio, M., Romppanen, L., Ukkola, O & Kotiranta, K. 2010. Varojen jakaminen ja verotus osakeyhtiössä. Helsinki: KHT-Media.

Toiminimi Harry Sandberg tilinpäätös 2009.

Villa, S. 2006. Henkilöyhtiöt ja osakeyhtiö. 3 uudistettu painos. Helsinki: Talentum.

Villa S., Ossa, J & Saarnilehto, A. 2007. Yritysmuodot. Vantaa Dark.

Haastattelut

Sandberg, H. 2011. Taksi yrittäjän haastattelu 2.2.2011

Westerlund, K. 2011. Taksi yrittäjän haastattelu 10.3.2011

Elektroniset lähteet

Finlex.fi

Toiminimilaki 2.2.1979/128

Kaupparekisterilaki 2.2.1979/129

Arvopaperimarkkinalaki 26.5.1989/495

Asunto-osakeyhtiölaki 22.12.2009/1599

Hetemäen verotyöryhmän loppu raportti

Kauppalehti.fi:

<http://www.kauppalehti.fi/5/i/porssi/porssikurssit/indexi.jsp?indid=OMXHPI>

<http://www.kauppalehti.fi/5/i/talous/uutiset/etusivu/uutinen.jsp?oid=20110470715>

Patentti ja rekisterihallitus 2010. Yksityinen elinkeinoharjoittaja. Viitattu 10.12.2011.

<http://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yeh.html>

Seligson & Co oyj. Riski- ja portfolioteoria. Viitattu 2.3.2011.

<http://www.seligson.fi/suomi/sijoitustieto/tiedostot/portfolioteoria.htm>

Taksi helsinki. Viitattu 29.12.2010.

<http://www.taksihelsinki.fi/>

Taksiliitto. Yleistä taksiliikenteestä. Viitattu 29.12.2010

<http://www.taksiliitto.fi/taksiliikenne/yleista/>

Helsingin Sanomat. 2011. Tulospalvelu. Viitattu 2011.

<http://www.vaalikone.fi/eduskuntavaalit2011/tulos/>

Verohallitus. 2010. Viitattu 11.11.2010.

http://www.vero.fi/?article=3229&domain=VERO_MAIN&path=5,40,89,91&language=FIN

http://www.vero.fi/?article=5926&domain=VERO_MAIN&path=5,40,90&language=FIN

Valtioneuvos. 2011. Hallitusohjelma. Viitattu 12.6.2011.

<http://www.vn.fi/hallitus/hallitusohjelma/fi.jsp>

Suomen Yrittäjät. 2011. Hetemäen työryhmä. Viitattu 10.2.2011.

<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/yritystoiminnanabc/a/?announcementId=50a27e80-29aa-41f2-bec6-6cae37603a14&groupId=68b59a23-10c7-49ac-bf01-329a4abb87c8>

Kuvio

Kuvio 1 Kuva 1: Tulon jakautuminen yksityisenä elinkeinoharjoittajana (Aalto 2006,10) ...	14
Kuvio 2: Edustavaalien edustaja paikat puolueittain (Vaalikone.fi)	21
Kuvio 3: Helsingin pörssin kehitys (Kauppalehti.fi 16.10.2011)	29

Taulukot

Taulukko 1: Ansiotulon verotettava määrä valtiolle vuonna 2010 (Verohallinto)	12
Taulukko 2: Yhtiön tase (Toiminimi Harry Sandberg tilinpäätös 2009)	25
Taulukko 3: Yrittäjän ennustetut tulot	27
Taulukko 4: Yrittäjän ansiotulo osakeyhtiössä	28
Taulukko 5: Sijoitusten määrä	31
Taulukko 6: Sijoitusten vuosituotto	31
Taulukko 7: Yrittäjän saamat osingot yrityksestä	32
Taulukko 8: Palkka toiminimessä	35
Taulukko 9: Yritysvero	36
Taulukko 10: Osinko tulot	36
Taulukko 11: Yritysmuodon vaihdoksen hyvät ja huonot puolet	39